

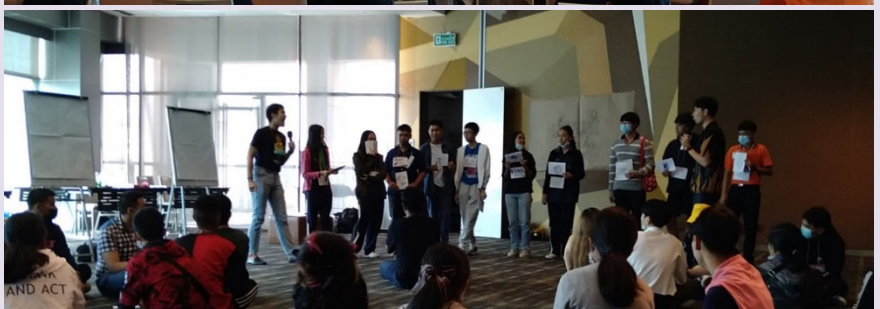
งานเสวนา เรื่อง นวัตกรรมค้นหาผู้ที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง: โควิด-19 กับกลุ่มเปราะบาง

เมื่อวันศุกร์ที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดงานเสวนาเนื่องในโอกาสการเปิด Social Innovation Hub ในหัวข้อเรื่อง “นวัตกรรมค้นหาผู้ที่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง: โควิด-19 กับกลุ่มเปราะบาง” งานเสวนาดังกล่าวมาจากโครงการวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มเปราะบางเป็นการนำเสนอข้อมูลงานในช่วงโควิด-19 ทำให้เห็นว่าวิธีและกระบวนการวิจัยต้องมีนวัตกรรมต่างๆ เพื่อค้นหาและทำความเข้าใจกลุ่มเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นแรงงานข้ามชาติ ชนพื้นเมือง (กะเหรี่ยงบางกลอย) แรงงานนอกระบบในเมือง รวมถึงกลุ่มเย็บผ้าที่คนงานเป็นผู้ก่อตั้งโรงงานเอง และคนไร้บ้าน

ผลที่ได้รับจากงานเสวนาในแง่ของงานวิจัย นักวิชาการต้องทำงานกับหลายภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาสังคมและกลุ่มที่ทำงานกับคนชายขอบ งานวิชาการด้านสังคมจึงต้องอาศัยทักษะและวิธีการที่แตกต่างจากงานวิจัยทั่วไป และเวทีนี้ทำให้เห็นถึงความสำคัญในการสรุปบทเรียนด้านระเบียบวิธีและกระบวนการวิจัย โดยมุ่งหวังจะพัฒนาเป็นบทความในหนังสือเล่มต่อไป

อบรมเชิงปฏิบัติการนักสื่อสารสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1 #หยุดเหยียดไม่เกลียดกัน

โครงการการรับรู้ ความคาดหวังของประชาชนต่อกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ และความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ภายใต้สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการนักสื่อสารสร้างสรรค์ ครั้งที่ 1 ตอน “หยุดเหยียดไม่เกลียดกัน” ระหว่างวันที่ 14-16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 โดยการอบรมดังกล่าวผู้เข้าร่วมได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นเยาวชนต้นแบบนักสื่อสารสร้างสรรค์ที่มีทักษะวิเคราะห์และประเมินเนื้อหาสื่อที่มีความถูกต้องทางการเมือง รวมถึงทักษะการผลิตสื่อออนไลน์

ผลที่ได้รับจากการอบรม คือ การพัฒนาความรู้เรื่องความถูกต้องทางการเมืองในบริบทสื่อมวลชน สำหรับใช้ในการอบรมนักสื่อสารสร้างสรรค์ กล่าวคือ เป็นความรู้เพื่อสร้างความตระหนักกับผู้ใช้และผู้ผลิตสื่อในระดับเนื้อหา (Contents) ที่ไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกแบ่งแยก เหยียดหยาม และเกลียดชังด้านอัตลักษณ์ส่วนบุคคล หรือลดทอนคุณค่าความเป็นมนุษย์

เวทีสาธารณะ เรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบาย - แรงงานนอกระบบและการท่องเที่ยว

เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับมูลนิธิเพื่อการพัฒนาแรงงานและอาชีพ มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท สมาคมเครือข่ายแรงงานนอกระบบ (ประเทศไทย) และภาคีเครือข่ายสังคมแรงงานสู้วิกฤตโควิด จัดเวทีสาธารณะ เรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบาย - แรงงานนอกระบบและการท่องเที่ยว” โดย ดร.บวร ทรัพย์สิงห์ นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยสังคม ได้ร่วมนำเสนอผลการศึกษากิจการจ้างงานของแรงงานนอกระบบหลังโควิด-19 (Employment of informal workers after COVID) โดยศึกษาในช่วงหลังสถานการณ์การระบาดกับกลุ่มแรงงานนอกระบบ 7 กลุ่มอาชีพ 5 ภูมิภาค ผลการศึกษาพบว่าครอบครัวของแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่คนทำงานเป็นแรงงานนอกระบบด้วยกัน โควิดส่งผลกระทบต่อภาระค่าใช้จ่าย ค่าเช่าบ้าน/ค่าผ่อนบ้าน เช่าร้าน/หน้าร้าน/ที่ประกอบอาชีพ ค่าผ่อนรถ รายได้ลดลง ความเครียดในครอบครัว ภาระในการดูแลบ้าน ทำอาหาร ดูแลเด็กมากขึ้น โดยเฉพาะแรงงานผู้หญิง รวมถึงการระบาดส่งผลให้แรงงานต้องเอาตัวรอดโดยถอนเงินเก็บ กู้ยืมเงิน และมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น และหลังการระบาดแรงงานยังคงได้รับผลกระทบจากภาคการท่องเที่ยวที่ซบเซา ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว และพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป

ผลที่ได้รับจากการจัดงานดังกล่าว คือ ข้อเสนอเรียกร้องหลักต่อกระทรวงแรงงาน (สำนักงานประกันสังคม กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) ในส่วนของงานวิชาการสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนและปฏิบัติการในอนาคตได้ดังนี้

- 1) การศึกษาติดตามและสนับสนุนการปรับปรุงระเบียบ เงื่อนไข กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับแรงงานนอกระบบ
- 2) การติดตามการขึ้นทะเบียนแรงงานนอกระบบ การขึ้นทะเบียนกลุ่ม/องค์กรแรงงานนอกระบบ รวมถึงข้อพื้นที่ปัญหา ความต้องการ และเรียกร้องของกลุ่ม/องค์กรแรงงานแต่ละประเภทแต่ละพื้นที่
- 3) การสนับสนุนข้อมูลและร่วมพัฒนาความรู้ ทักษะ และนวัตกรรมสำหรับแรงงานนอกระบบ สำหรับพัฒนาศักยภาพและต่อยอดจากประสบการณ์เดิมของแรงงานแต่ละกลุ่มอาชีพ การหาช่องทางการค้า/การตลาด/นวัตกรรมสนับสนุนในอนาคต การสร้างความร่วมมือกับกลุ่ม/ภาคีเครือข่ายอื่นๆ การพัฒนาหลักสูตรสำหรับผู้ตกงาน ว่างาน เปลี่ยนงานในอนาคต ให้สามารถเข้ามาเรียนรู้ ทดลอง ฝึกปฏิบัติในการประกอบอาชีพเป็นแรงงานนอกระบบก่อนเข้าสู่อาชีพจริง
- 4) การสนับสนุนข้อมูล และติดตามการปรับปรุงสวัสดิการสำหรับแรงงานนอกระบบ
- 5) การสนับสนุนงานวิชาการ เครือข่ายนักวิชาการและข้อมูลทางวิชาการสำหรับกลุ่มคนทำงานนอกระบบ

งานรวมญาติชาติพันธุ์ชาวเล ครั้งที่ 11 เรื่อง ส่งเสริมวิถีชีวิตสู่การผลักดัน
กฎหมายและเขตคุ้มครองทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล

สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับภาคีเครือข่าย ภาครัฐ และภาคประชาสังคม จัดกิจกรรมรวมญาติ
ชาติพันธุ์ชาวเล ครั้งที่ 11 “ส่งเสริมวิถีชีวิต สู่การผลักดันกฎหมายและเขตคุ้มครองทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล”
ระหว่างวันที่ 27-29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563 จัดขึ้นที่ชุมชนชาวเลบนเกาะหลีเป๊ะ จังหวัดสตูล ภายใต้การขับเคลื่อนการแก้ไข
ปัญหากลุ่มชาติพันธุ์ในระดับนโยบาย เพื่อเตรียมเสนอร่าง พ.ร.บ.ส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ โดยรอง
ศาสตราจารย์ ดร.นฤมล อรุโณทัย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม ได้ร่วมนำเสนอข้อมูลชุมชนแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในโอกาสที่ลงพื้นที่เยี่ยมเกาะหลีเป๊ะ และร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ
“ส่งเสริมและคุ้มครองวิถีชีวิตวัฒนธรรม กลุ่มชาติพันธุ์” ระหว่าง 8 หน่วยงาน/องค์กร

งานรวมญาติชาติพันธุ์ชาวเลปีนี้มีคำขวัญว่า "คืนสิทธิที่ดิน คืนถิ่นหาปลา" ต่อท้ายด้วย "เดินหน้าโฉนดชุมชน
486 แห่ง" งานนี้จึงไม่ได้เกี่ยวกับชุมชนชาวเลเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวโยงไปถึงชาวเกาะหลีเป๊ะ ชาวมันนิ และชาติพันธุ์อื่นๆ รวมทั้ง
สิทธิที่จะบริหารจัดการในรูปของโฉนดชุมชนอีกด้วย

International Migrants Day Conference 2020 “Weaving the Threads of Migration, Sustainable Development and the Pandemic”

เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2563 สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดประชุมนานาชาติ International Migrants Day Conference 2020 “Weaving the Threads of Migration, Sustainable Development and the Pandemic” โดยมีรองศาสตราจารย์ ดร.นฤมล อรุโณทัย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสังคม ได้ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้และเผยแพร่ข้อมูลเรื่องผลกระทบการระบาดของโรคโควิดต่อกลุ่มชาวเล โดยเฉพาะในเรื่องการศึกษาของเด็กชาวอุรักลาโว้ยที่เกาะหลีเป๊ะ จังหวัดสตูลและที่อื่นๆ ซึ่งวงที่นำเสนอมีเรื่องราวของเด็กแรงงานข้ามชาติ (แม่สอดและพื้นที่ใกล้เคียง เสนอโดยผู้แทนจากแม่ตาวคลินิก) โควิดและผลกระทบต่อการศึกษาศึกษาของเด็กไทย (โดยผู้แทนจาก UNICEF)

ผลที่ได้รับจากการจัดงานดังกล่าว คือ ความเข้าใจเรื่องผู้ย้ายถิ่นและกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอพยพโยกย้าย จะทำให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริง และช่องว่างเชิงนโยบายและปฏิบัติการที่เป็นความท้าทายเรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีและปลอดภัยในแง่ของการศึกษา ข้อค้นพบคือระบบและรูปแบบของการศึกษาเพื่อเด็กชนพื้นเมืองที่อพยพโยกย้ายยังไม่เหมาะสมและสภาวะวิกฤตเช่นโควิดก็ยิ่งทำให้เห็นเรื่องนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น

งานดังกล่าวได้มีการลงนามความร่วมมือใน Letter of Intent เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและเรียนรู้ระหว่างกัน โดยศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และองค์การระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน

เล่าแจ้งแถลงข่าว : เป็นเอกสารสถาบันวิจัยสังคม เพื่อบอกเล่าข่าวสารและกิจกรรมความเคลื่อนไหวของชาวสถาบันฯ และหากต้องการขึ้นหรือแจ้งข่าวสารต่างๆ สามารถส่งมาได้ที่ Nathapatson_k@hotmail.com คณะผู้จัดทำยินดีเป็นอย่างยิ่ง
ที่ปรึกษา : คณะผู้บริหารสถาบันวิจัยสังคม
คณะทำงาน : นางปาริชาติ ชิตนุกูล นายชานนท์ ปัญญาพงศ์มรงค์ และ นางสาวณัฐภัสสร กรอกกลาง
Website: <http://www.cusri.chula.ac.th> Facebook: <https://www.facebook.com/chula.cusri> โทรศัพท์: 0 2218 7398, 0 2218 7385 โทรสาร: 0 215 5523